

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošti, hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 25-52.

Leto XVIII.

V Ljubljani, v četrtek, dne 31. oktobra 1935.

Štev. 111.

Naša statistika ni zanesljiva

Že dostikrat se je v naših listih in na raznih zborovanjih konstatiralo, kako silno je nezanesljiva naša statistika. Zlasti glede našega kmetijstva se naša statistika ponša z izredno netočnostjo. Tako je še v spominu, ko se je oficijalno napovedani rezultat žetve razlikoval od dejanskega kar za par deset tisočev vagonov. A tudi kasneje, ko je bil pridelek že spravljen, še nismo dobili zanesljivih števil o uspehu žetve. Zato tudi nikdar ni bilo enotnega mnenja, koliko pšenice ali koruze nam preostaja za izvoz. Prav tako nezanesljiva je tudi naša davčna statistika. Koliko plača davkov ta ali ona pokrajina, še danes ni natančno znano. Spominjamo samo na svoječaso polemiko v slovenskih listih, koliko plača davka Slovenija, ko so se z največjo vestnostjo sestavljeni računi razlikovali kar za desetice milijonov. In vendar so vse to stvari, ki bi morale biti absolutno nesporne.

Posebno nezanesljiva je naša statistika tudi glede naše zunanje trgovine. Redno se dogaja, da se na primer naši podatki o izvozu v Italijo prav nič ne ujemajo z italijanskimi podatki o našem uvozu. Prav iste razlike so se tudi večkrat konstatirale glede naših in avstrijskih podatkov o naši zunanji trgovini z Avstrijo. Jasno je, da je skoraj nemogoče skleniti dobre trgovinske pogodbe, to je takšne, ki bi bile v skladu z interesi našega gospodarstva, če ni natančnih podatkov o stanju naše zunanje trgovine. Zato je treba nad vse pozdraviti, če se je začelo v naših listih opozarjati na napake naše statistike. Par primerov, kako je naša statistična služba nezanesljiva, navajajo zadnje »Trgovačke novine«.

Tako je naša statistična služba stalno navajala, da smo v zunanji trgovini z Italijo aktivni za 20 do 26%. Pod vtisom teh podatkov je dovolila naša vlada l. 1932. Italiji posebne olajšave, ki so se potem izkazale kot zelo škodljive za našo valuto. Ko je bil pozneje sklenjen z Italijo klirinški dogovor, je bil naš klirinški obračun z Italijo skozi dve leti za nas pasiven. To je pomenilo, da so imeli Italijani mnogo več blagovnih terjatev proti nam, kakor mi proti njim. Na vsak način pa nismo bili tako aktivni v zunanji trgovini z Italijo, kakor je pripovedovala naša statistika. V zadnjem času se je slika sicer precej izpremenila, toda to je posledica vojne v Afriki in torej nekaj čisto izrednega.

Drug zanimiv primer naše nezanesljive statistike je naša zunanja trgovina z Nemčijo. Po naših statističnih podatkih smo izvozili v Nemčijo blaga za 598, uvozili pa za 498 milijonov Din in smo torej za 100 milijonov Din izvozili blaga več kakor ga pa uvozili. V resnici pa so že koncem leta 1934. znašale naše terjatve proti Nemčiji 220 milijonov Din. Če se pa upošteva še to, da se plačuje izvoz nekaterih predmetov v Nemčijo, zlasti kovin, izven kliranga, je še bolj nerazumljivo, kako more nastati tako velika razlika med podatki naše statistike o našem izvozu v Nemčijo in našimi terjatvami proti Nemčiji.

Enako nezanesljiva je naša statistika tudi glede naše zunanje trgovine z drugimi državami. Če se pojavlja takšna netočnost že pri podatkih o izvozu in uvozu, ko gre vse to blago skozi carinarnice in bi morali biti podatki natančni, kakšna netočnost mora biti šele pri drugih podatkih, ki jih ni mogoče tako dobro kontrolirati. Če pa je naša statistika nepopolna in nezanesljiva, potem pa tudi ne moremo prav soditi o uspehih in neuspehih našega gospodarstva. Tudi ne moremo vedeti, kje je treba predvsem izpremeniti našo gospodarsko politiko in kje se je izkazala kot dobra. Tavamo v negotovosti in tudi v tem je eden bistvenih razlogov, da ne pridemo do pravilne in ko-

ristne gospodarske politike. Zato je potrebno, da vse naše oblasti posvetijo statistični službi mnogo večje vneemo. Naj ne zahtevajo od svojih podrejenih organov podatkov, ki so le za oči, temveč naj zahtevajo le to, kar jim morejo ti povedati. Pri nas se v resnici po vseh uradih že toliko pisari, da je to pisanje postalo že nadloga, ki ovira pozitivno delo. V tej poplavi

pisarenja izgubljajo dostikrat tudi statistični podatki vso vrednost.

In še nekaj! Iz vzrokov, o katerih tu ne bomo razpravljali, so pri nas ljudje, zlasti kmetovalci, silno nezaupljivi proti vsej statistični službi. Mislijo je treba tudi na to, kako bo mogoče to nezaupanje odpraviti, ker šele potem bo mogoče dobiti pravilne podatke o našem kmetijstvu.

Za socialno zavarovanje trgovcev

Poziv socialne sekcije Združenja trgovcev, da se prijavijo gospodje trgovci, ki bi bili načelno pripravljeni pristopiti k prostovoljnemu bolniškemu društvu ljubljanskih trgovcev, je našel zelo dober odziv. Prijavilo se je že lepo število trgovcev in vsak dan prihajajo nove prijave. Ker še niso poslali svojih izjav nekateri gospodje, ki so se že javno izjavili za novo društvo, je pričakovati, da bo število prijav še znatno naraslo in da bo mogoče v kratkem pričeti s pripravljalnimi deli. Prosimo vse gospode trgovce, ki svojih prijav še niso poslali, da jih pošljejo čim prej, da se ne bo akcija za izvedbo socialnega zavarovanja trgovcev po nepotrebnem zavlačevala.

Nekateri gospodje trgovci pa so navedli tudi nekatere svoje pomisleke. Tako se nekateri boje, da bi se s podpisom prijave že tudi obvezali na plačevanje kakšnih prispevkov. Ta strah je neupravičen, ker gre sedaj le za to, da se ugotovi število trgovcev, ki bi pristopili k prostovoljnemu bolniškemu društvu. Vse prijave pa so sedaj še brez vsake obveznosti.

Kako se bo organiziralo društvo, koliko razredov zavarovanja bi se uvedlo in kakšni prispevki se bodo plačevali, o tem se bo razpravljalo in sklepalo šele kasneje. Kadarkoli bodo ti sklepi storjeni, šele potem se bo predložila članom novega društva obvezna izjava v podpis.

Pripravljalni odbor, ki vodi vso akcijo za ustanovitev prostovoljnega bolniškega društva ljubljanskih trgovcev, se dobro zaveda vseh napak, ki so bile storjene v Slo-

veniji pri organizaciji socialnega zavarovanja. Zato smatra odbor za eno svojih prvih nalog, da bo socialno zavarovanje trgovstva organizirano tako, da bo čim manjših režijskih stroškov. Socialno zavarovanje trgovstva mora biti prosto vsega birokratizma in ta naloga bo tudi dosežena. Socialno zavarovanje trgovcev se bo ustanovilo zgolj zato, da se trgovstvu pomaga, ne pa da se ustvarja nepotreben in drag upravni aparat. Trgovstvo hoče z organizacijo lastnega zavarovanja dokazati, kako je mogoče z majhnim aparatom in primernimi prispevki nuditi zavarovancem čim več ugodnosti in koristi.

Končno bi tudi pripomnili, da je nameravano bolniško zavarovanje samo prva etapa k popolnemu socialnemu zavarovanju trgovstva. Kakor hitro bo bolniško zavarovanje organizirano in začelo poslovati, se bo začelo pripravljati delo za ustanovitev starostnega in drugega zavarovanja. Kakor vsi drugi stanovi, tako mora biti tudi trgovec socialno zavarovan. Podrobno in vestno pa se bo proučilo tudi vprašanje sodelovanja pri izvedbi socialnega zavarovanja z drugimi gospodarskimi stanovi, zlasti z industrialci in večjimi obrtniki.

Čas je, da trgovec, ki je doslej skrbel le za socialno zavarovanje svojih nameščenec, misli tudi na sebe. Zato pa naj vsi trgovci takoj pošljejo svoje načelne prijave, da bodo vstopili v nameravano prostovoljno bolniško društvo ljubljanskega trgovstva, da se ne bodo pripravljala dela zavlekla in da bo ustanovitev društva čim prej izvedena!

Gospodarske koristi varčevanja

Priv. doc. dr. Vladimir Murko je imel danes, dne 31. oktobra, ki je določen kot mednarodni dan varčevanja, po radiu govor, v katerem je razložil pomen in namen mednarodnega praznika varčevanja. Iz njegovega krasno utemeljenega govora objavljamo konec predavanja, ki govori o gospodarskih koristih varčevanja, ki pa donosa pravo korist šele takrat, kadar se prihranjeni denar nalaga v hranilnice.

Kaj pa delajo denarni zavodi s tem denarjem, na to odgovarja dr. Murko v svojem predavanju naslednje:

Kaj pa delajo denarni zavodi z denarjem, ki so ga prejeli od svojih vlagateljev? Nekaj ga imajo seveda vedno v blagajnah za izplačila vlagateljem, večino denarja pa posojajo raznim podjetnim ljudem, ki nimajo dovolj lastnega denarja, da bi si z njim n. pr. mogli postaviti hišo ali otvoriti trgovino ali urediti obrtniško delavnico. Uradnik si hoče n. pr. postaviti stanovanjsko hišo. Ima sicer nekaj prihranjenega denarja, ki bo morda zadostoval za nakup zemljišča in del stavbnih stroškov, vendar mu ta znesek ne zadostuje za dograditev hiše. Obrnil se bo torej do denarnega zavoda, da mu posodi manjkajoči znesek na več let, n. pr. na 15 let. Namesto, da bi plačeval najemnino v tuji hiši, bo plačeval isti ali malo večji znesek letno hranilnici in bo mogel v teku 15 let odplačati ves svoj dolg ter bo imel po preteku tega časa lastno hišo, prosto vseh dolgov.

Sedaj še ugotovimo, kdo bo zaposlen pri zidanju te hiše. Predvsem kopači, ki bodo izkopali zemljo za temelje hiše, delavci v kamnolomu, zidarji, betonarji, ključavnice, tesarji, mizarji, steklarji, kleparji, instalaterji vodovodov, plina in elektrike, lastniki kamnolomov, pa tudi lastniki gor-

dev, ki bodo laže prodajali svoj les žagam, končno tudi prevozniki z železnico vred, ki bodo vozili stavbno gradivo na stavbišče.

Vidite, da torej skoraj ni obrta, ki ne bi našel dela pri gradnji hiš. Prav tako imajo koristi od stavb tudi tvornice in obrtniki, ki izdelujejo razno stavbno gradivo, katero potem drugi obrtniki nameščajo. Sem spadajo zlasti opekarne, tvornice za cement, pohištvena in železna industrija.

Ako ima dela obrt in industrija, ga imajo tudi premogokopi, in tako se učinki povečanega stavbnega gibanja prenašajo na celotno gospodarstvo; večje število ljudi, ki pride tako zopet do kruha, nastopa zopet kot kupec na trgu, in tako pridobijo vsi, ki prodajajo blago najrazličnejše vrste, obenem pa tudi vsi, ki to blago izdelujejo ali pridelujejo, torej kmetje, trgovci, obrtniki, delavci in industrije vseh vrst.

Vsak dinar, ki najde pot nazaj v denarni zavod, se vrača iz denarnega zavoda v obliki posojila zopet nazaj v gospodarstvo. Tako prinaša lastniku koristi v obliki obresti, celotnemu gospodarstvu pa s tem, da ustvarja priliko za zaposlitev novih delovnih sil. V drugih državah, kjer se je po l. 1931. dvignjeni denar začel vračati v denarne zavode, in to k sreči opazamo že skoraj povsod, se je zbog tega začel popravljaliti gospodarski položaj in število brezposelnih je znatno padlo.

Tudi pri nas se opaža, da se je denar začel vsaj deloma vračati v denarne zavode. V Ljubljani ima več denarnih zavodov po 30 in več milijonov novih, vedno razpoložljivih vlog, med njimi eden že 44 milijonov.

Sicer ni predpisa, ki bi mogel prisiliti ljudi, da zapajo svoj denar zopet denarnim zavodom, ker je treba lastniku denar-

ja prepustiti odločitev, kako bo naložil svoj denar. Kdor pa ve, kako velike važnosti je vsak prihranek za celotno narodno gospodarstvo, ta bo svoj denar zopet nalagal v denarne zavode, zavedajoč se, da prispeva tako tudi on k zmanjšanju krize in da pomaga s tem ustvarjati nove možnosti za zaposlitev ljudi.

Plenarna seja Zbornice za TOI

bo v četrtek, dne 7. novembra 1935 ob 8.30 uri dopoldne v zbornični dvorani s tem

dnevnim redom:

1. Komemoracija za zborničnim podpredsednikom Dragotinom Hribarjem.
2. Naznanila predsedstva.
3. Poročilo o delovanju zbornice in o gospodarskem položaju zborničnega področja.
4. Zbornični proračun za leto 1936 in določitev zbornične doklade.
5. Revizija taksnega zakona.
6. Predlogi zborničnih odsekov in svetnikov.

Skoraj 40 milijonov dolguje država Jadranski plovitbi

Pred dnevi je bil občni zbor Jadranske plovitbe, najpomembnejše naše obalne paroplovne družbe. Občni zbor je dokazal, da naše osrednje oblasti še vedno nimajo niti najmanjšega smisla za naše pomorstvo. Govori se sicer vedno mnogo o velikem pomenu morja za napredek našega gospodarstva, toda da bi se za ta razvoj tudi nekaj storilo, tisto pa ne. Posledica tega je, da je morala Jadranska plovitba lani revalorizirati svoje premoženje in ga zmanjšati za 861 milijona Din. Le na ta način je mogla izkazati 49 milijona Din bruto dobička. Njeno stanje pa bi bilo vse drugačno, če bi država plačala družbi dolžno subvencijo. 38.566.666 Din že dolguje država družbi na subvenciji. Posledica tega je, da družba ne more izpopolniti svojega plovnega parka. Letos je morala družba demolirati parnika »Krka« in »Majdan«, ker sta že zastarela. Mesto njih bi morala nabaviti nova, a ni denarja, ker država ne izplačuje dogovorjene subvencije. Družba je uvedla redno progo z Levanto, a jo je morala ukiniti, ker ni dobila za to progo nobene državne subvencije. Ves naš izvoz v Levanto trpi zaradi tega.

Nobenega smisla za potrebe našega pomorstva in za zboljšanje naših trgovinskih in gospodarskih zvez s svetom! Zalostne dokaze te resnice doživljamo kar neprestano. In kmalu bomo nazadovali v tej meri, da se bo naš plovni park stalno manjšal, od rastočega tujkega prometa v našem Primorju pa bodo imele rastoči dobiček tuje paroplovne družbe. Ali res ni mogoče tem nezdavnim razmeram napraviti konec?

Razpis zborničnih ustanov

Ustanove iz podpornega skada Viteškega Kralja Aleksandra I. Zedinitelja, za podpiranje osiromašenih in onemoglih bivših pripadnikov Zbornice za TOI.

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani razpisuje za leto 1935. za uboge, onemogle bivše svoje pripadnike in njihove vdove ustanove po Din 200 —, odnosno po Din 100 —. Prošnje naj se pošljejo Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani do 20. novembra 1935 opremljene z dokazilom in potrdilom občinskega urada in pristojnega združenja, da je prošilec obrt ali trgovino samostojno izvrševal, pa je sedaj ne izvršuje več, ker zaradi onemoglosti ne more več delati in je obubožal, oziroma da je prošilka onemogla uboga vdova bivšega zborničnega pripadnika. Prošnje prošilcev, ki bi ne bili izvrševali kaknega obrta ali trgovine in torej niso nikdar bili zbornični pripadniki, se ne bodo upoštevale.

Naš lesni izvoz in sankcije

Izredna plenarna seja Osrednjega odbora lesnega gospodarstva Jugoslavije

V ponedeljek in v torek je bila v Beogradu izredna plenarna seja Centralnega odbora lesnega gospodarstva kr. Jugoslavije. Seja je bila odlično obiskana. Slovenske lesne interesente sta zastopala inž. Lenarčič in predsednik lesne sekcije pri Zvezi trg. združenj g. Škrbec.

Sejo je otvoril minister za gozdove in rudnike Janković, ki je uvodoma naglašal, kako zelo važno je, da se doseže zlasti v sedanjih težkih časih najožje sodelovanje zasebnega lesnega gospodarstva z državnim. To sodelovanje mora temeljiti na razumnem spoštovanju obojestranskih interesov. Zlasti potrebno pa je sodelovanje vseh lesnih interesentov danes, ko gre za odvrnitev najtežjih posledic, ki bi jih mogle povzročiti gospodarske sankcije proti Italiji našemu lesnemu gospodarstvu.

Po govoru ministra Jankovića se je začela debata o možnih posledicah sankcij. Kot prvi so govorili sklicatelj seje in predsednik Osrednjega odbora Ulmansk, zastopnik trgovskega ministrstva načelnik Pilja, podpredsednik Osrednjega odbora inž. Lenarčič in drugi zastopniki lesnih organizacij v državi. Po dvodnevem zborovanju so bile sprejete te resolucije:

Klirinška pogodba z Italijo naj se odpove

Kr. vlada se naproša, da sprejme naslednje predloge našega lesnega gospodarstva za ureditev plačilnega prometa z Italijo:

1. Sedenja klirinška pogodba z Italijo naj se odpove, ker je zaradi italijanske prepovedi izvoza nekaterih najvažnejših predmetov uvoz iz te države za našo uvozno trgovino tudi brez ozira na sankcije onemogočen.

2. Mesto kliringa naj se uvede svobodno plačevanje v gotovini ob izvozu blaga v Italijo.

3. Dokler se to ne izvede, naj Narodna banka vsaj delno kupuje klirinške nakaznice.

4. Narodna banka naj na podlagi klirinških terjatev izvoznikov dovoljuje izvoznikom kredit v višini 70 do 80 odstotkov zneska teh terjatev.

5. Nujno naj se ukrenejo vsi potrebni ukrepi za zavarovanje izplačil sedanjega klirinškega salda našim izvoznikom, in sicer na ta način, da bodo izgube čim manjše. V ta namen naj se postopa takole:

a) Doseže naj se od Italije zamenljivi tečaj za sedanji saldo klirinških terjatev;

b) Striktno naj se izvede evidenca vseh obvez naših uvoznikov iz Italije, ko tudi vseh drugih naših finančnih, prometnih ali iz kateregakoli drugega naslova nastalih obvez (banke, industrijska podjetja, zavarovalnice itd.);

c) Prisiliti treba uvoznike, da v čim krajšem času likvidirajo svoje obveznosti zaradi uvoza iz Italije;

č) Vsa tako dobljena razpoložljiva sredstva naj se uporabijo za plačilo naših upnikov iz kliringa, odnosno naj država na podlagi teh sredstev zamakni klirinške terjatve v korist naših izvoznikov;

d) V kolikor ta sredstva ne bi zadostovala za zavarovanje in izplačilo celotnega klirinškega salda, naj najde država možnost, da se pri pogajanjih za uporabo sankcij predvidi, da more država za svojo potrebo, odnosno da morejo izvozniki sami za ta ostanek izvoziti iz Italije ekvivalent v blagu;

e) Pri odpovedi klirinške pogodbe naj se zlasti upoštevajo terjatve naših izvoznikov za blago, za katero protivrednost še ni plačana v kliring in da se določi njih plačilo izven kliringa;

f) V kolikor država ne bi mogla efektivno izplačati terjatev izvoznikov iz kliringa, bi se mogel določen del uporabiti za plačilo dolžnih taks in davkov, ko tudi za bodoče gozdne takse, po potrebi pa bi mogla izdati država tudi bone, ki bi se obrestovali in bi se mogli eskontirati pri državnih in privilegiranih denarnih zavodih v državi.

Za izvoz lesa naj ne veljajo sankcije

Glede gospodarskih sankcij proti Italiji predlaga Osrednji odbor:

1. Vlada naj skuša preprečiti razširjenje gospodarskih sankcij proti Italiji tudi na prepoved izvoza naših gozdnih proizvodov, ker absorbira Italija več ko 60 odstotkov vsega našega lesnega izvoza.

2. Najhitreje naj se store potrebni koraki v svrhu kompenziranja izgubljenih količin, ki se izvažajo v Italijo ter se naj zahteva, da se naši viški plasirajo na drugih tujih trgih.

3. S potrebnimi trgovinsko-političnimi odredbami naj se povrne oni uvoz, ki je preje prihajal iz Italije in ki je zbog italijanske prepovedi izvoza določenih predmetov prenehal, v čim večji meri v one države, ki morejo prevzeti naš les, ker je les že itak najbolj zadet radi nazadovanja naših gospodarskih odnošajev z Italijo. Da se doseže ta cilj, naj se pri nas uvede kontrola uvoza.

4. Predvsem pa naj se uvede redna od države subvencionirana paroplovna zveza z Levanto z obveznostjo, da zahteva subvencionirana družba znosne tarife ter s tem omogoči močnejši izvoz naših lesnih gozdnih proizvodov na ta tržišča.

5. Takoj naj se poskrbi za čim tesnejše gospodarske odnošaje s Španijo ter naj se v ta namen imenujejo potrebni gospodarski zastopniki v najvažnejših gospodarskih središčih Španije ter sklenejo pogodbe o vzajemnih ugodnostih za uvoz in izvoz.

6. Da se dovoli tudi naši državi za uvoz lesa v Francijo in Alžir preferencial v isti višini kakor ga uživa avstrijski les, da bi bil s tem omogočen večji plasman našega lesa na teh tržiščih.

7. Da se posveti največja pažnja madjarskemu tržišču, ki bi moglo prevzeti mnogo več našega lesa, če bi bil istočasno omogočen tudi večji uvoz madjarskega blaga v našo državo.

8. Z vsemi sredstvi naj se poskusi doseči izravnanje trgovinske bilance z Anglijo ter naj se z njo uvede zasebni blagovni kliring, s čimer bi se nedvomno zelo koristilo našemu izvozu v to državo.

9. Od Velike Britanije naj se skuša doseči, da bo v čim bolj izdatni meri podpirala naš izvoz v svoje kolonije, dominione in mandatske dežele, da bi naši lesni izvozniki našli v teh deželah nadomestni trg za izgubljeni italijanski.

10. Urede naj se že končno naši trgovinski in plačilni odnošaji z Argentino, ki je eden najbolj važnih trgov za naš les.

Pozivu mednarodnega odbora CIB se Jugoslavija odzove

Izredna seja je nadalje razpravljala o povabilu, ki ga je prejel naš Osrednji odbor od Mednarodnega stalnega lesnega odbora (CIB), da se udeleži konference, ki bo sredi meseca novembra v Parizu in na kateri bodo države, ki so članice tega odbora, razpravljale z nordiškimi državami o ureditvi lesnih trgov. Naš Osrednji odbor je sklenil, da se po svojem zastopniku udeleži te konference.

Končno je bilo sklenjeno, da se naprosi kraljevska vlada, da v najkrajšem času izda uredbo o pospeševanju lesnega gospodarstva ter da se izvajanje te uredbe prepusti Osrednjemu odboru.

Predsedništvo Osrednjega odbora je to resolucijo izročilo predsedniku vlade doktorju Stojadinoviću, kateremu je obenem razložilo tudi vsa druga vprašanja, ki se tičejo našega lesnega gospodarstva.

Ni pravega nadomestila za italijanski lesni trg

Nameravane gospodarske sankcije proti Italiji so zlasti in upravičeno razburile naše lesne izvoznike, ker bi mogle te sankcije popolnoma ustaviti naš lesni izvoz. Mnenje, da bi mogli najti na francoskem ali angleškem lesnem trgu nadomestilo za izgubljeni italijanski trg, je namreč popolnoma napačno.

Predvsem treba omeniti, da je naš les kvaliteten preslab za londonski trg. To velja zlasti za jelovino, ki ne odgovarja zahtevam Anglije, pa tudi ne Francije, temveč samo Italiji, ki že skozi desetletja troši ta les. Drug razlog, da nam ne more dati francoski trg pravega nadomestila za italijanski trg je v tem, ker je Francija po preferenčni pogodbi z Avstrijo dala tej že vse, kar je mogla dati. Če bi torej odpadla kot odjemalka Italija in njene afriške kolonije, bi nam ostali samo lesni trgi v Španiji, v nekaterih afriških državah in v Levantu. Plačilni promet s Španijo je uničil polovico našega lesnega izvoza v Španijo. Tudi v Afriko bi mogli izvoziti samo 50 odstotkov naše proizvodnje. V Levanti pa

nam konkurira Rumunija, ne sicer s svojimi cenami, pač pa zaradi svojih nizkih prevoznih stroškov, ker so rumunske paroplovne družbe bogato subvencionirane od države, dočim ne dobivajo naše ladje, ki vozijo blago iz jadranskih pristanišč v Sirijo, Aleksandrijo in Palestino, niti pare subvencije. Zato tudi naši izvozniki ne morejo pošiljati večjih količin v Levanto.

Za nas je v sedanjem trenutku Italija edina izvozna država za les in temu primerno mora tudi naša vlada uravnati svoje ukrepe, ali pa se bo naš lesni izvoz čisto ustavil.

Ustanovitev sekcije trgovcev z modnim blagom

Dne 25. oktobra je bil v Trgovskem domu sestanek trgovcev z modnim blagom v svrhu razgovora o ustanovitvi posebne sekcije v okviru Združenja trgovcev v Ljubljani. Odlično obiskani sestanek je otvoril predsednik Združenja Karl Soss ter v krajšem govoru navedel naloge in pomen nove sekcije. Soglasno se je nato sklenilo, da se nova sekcija z modnim blagom ustanovi ter je bil za predsednika izvoljen g. Josip Kette.

Novi predsednik se je zahvalil nato za izkazano zaupanje ter navedel nekatere glavne naloge, ki jih bo morala predvsem rešiti sekcija. Modna trgovina propada in to predvsem, ker se kar na debelo nakupuje blago v tujini. Razni izleti v tujino služijo predvsem nakupu tujega blaga. Tudi izleti, ki jih organizira »Putnik«, škodujejo iz istega razloga domači trgovini. Sekcija bo v tej zadevi storila potrebne korake. — Upamo, da bodo oblasti šle sekciji v tej zadevi na roke, ker vendar ne gre, da bi se zlorabljali izleti kot ugodna prilika za nakup tujega blaga, za katero se ne plača nikak davek niti ne carina. Nujno potrebno je, da carinarnice bolj posvetijo svojo pažnjo blagu, ki ga uvažajo izletniki.

Predsednik Kette je nadalje opozoril na škodljive posledice, ki jih mora povzročiti trgovini nova uporaba starega protidraginskega zakona.

Predsednik združenja Soss je poročal o organizaciji modne revije za časa obrtnega tedna ter o akciji socialnega odseka Združenja, da se začne s pripravljalnimi deli za izvedbo socialnega zavarovanja. Soglasno so se vsi navzoči trgovci izjavili za socialno zavarovanje trgovstva.

V debati se je tudi govorilo o nadlogi pobiranja daryl. Ponovno se opozarjajo vsi trgovci, da brezpogojno in takoj zavrnejo vse prosilce in nabiratelje daryl, ki se ne izkažejo s priporočilom Združenja.

Ko so se obravnavala še nekatera druga vprašanja, je zaključil predsednik Kette s primernim apelom za krepko sodelovanje ustanovni občni zbor nove in prepotrebne sekcije.

Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe

Ivan Jelačin
Ljubljana

Zaloga sveže prazene kave, mletih dišav in rudninske vode

Točna in solidna postrežba!
Zahtevajte cenik!

»Službeni list«

kr. banske uprave Dravske banovine z dne 30. oktobra 1935 objavlja: Uredbo o izpremembi uredbe o zaščiti denarnih zavodov in njihovih upnikov — Izpremembe in dopolnitve k uredbi o osebnih in rodbinskih dokladah državnih nameščencev in upokojencev — Izpremembe in dopolnitve uredbe o zborničnih volitvah — Poslovnik strokovnega odbora (pri carinskem oddelku finančnega ministrstva) — Pojasnilo o carinjenju alkohola — Navodilo za ravnanje s potrdili o odstopljenem orehovem lesu skladno z odločbo ministrskega sveta — Razne razglase sodišč in uradov ter razne druge objave.

Politične vesti

Bolgarski zunanji minister Kjuševanov je odklonil mandat za sestavo nove vlade.

Volilni sporazum je bil sklenjen za sedanje parlamentarne volitve med Lloyd Georgeom, Snowdenom in Herbertom Samuelom.

Posredovanje Lavala med Londonom in Rimom se dosedaj ni posrečilo, ker London slej ko prej odklanja direktna pogajanja z Rimom, vztrajajoč na svojem stališču, da obstoji spor le med Italijo in Zvezo narodov, ne pa med Italijo in Anglijo. Težišče vseh pogajanj bo zato zopet prnešeno v Ženevo, kjer se začne zasedanje sankcijske konference.

Britanske finančne sankcije so stopile dne 29. oktobra v veljavo. Isti dan je tudi angleška vlada prepovedala vsak izvoz orožja in vojnega materiala v Italijo in njene kolonije. Tudi Jugoslavija in nekatere druge države so začele izvajati finančne sankcije proti Italiji.

Anglija je prepričana, da so sankcije edino sredstvo za ustavitev vojne v Afriki. V Rimu so zaradi tega zelo ogorčeni ter izjavljajo, da ne bodo odnehali in da bodo vojno nadaljevali z vsemi sredstvi.

Sankcije št. 1 (prepoved izvoza orožja v Italijo) je začelo izvajati doslej 40 držav. Sankcije št. 2 (finančne) okoli 30 držav, znatno število držav pa je tudi že začelo izvajati sankcije št. 3 (uvoz iz Italije) in št. 4 (izvoz v Italijo). Nekaj držav je tudi že sporočilo Zvezi narodov, da bodo izvajale sankcije št. 5 (o medsebojni pomoči držav, ki izvajajo sankcije).

Jugoslavija je, kakor poroča »Politika«, obvestilo tajništvo Zveze narodov, da sprejema sankcije št. 3 in 4.

Mussolini je sklical konferenco zastopnikov gospodarstva glede obrambnih ukrepov proti sankcijam. Sklenjeno je bilo, da bodo v torkih zaprte vse mesnice, v sredah pa se ne bo smelo prodajati goveje, svinjske in ovčje meso. Vsi izdatki uradov se bodo omejili. Živilske karte pa se ne bodo vpeljale, ker je po mnenju Mussolinija dokazal italijanski narod, da je discipliniran.

General De Bono je poslal k proslavi 13letnice fašističnega pohoda na Rim to, dejali bi klasično tipično brzjavko v Rim: »Kolonialne čete, ki so tukaj, pošiljajo voditelju fašizma čestitke v prepričanju, da bo 14. leto neizbrisno zapečatilo usodo fašistične Italije.«

Maršal Balbo, guverner v Tripolitaciji, se je v razgovoru z lady Drummond-Hay povzpel do trditve, da je proti primitivnim narodom mogoča samo ena metoda: pravičnost in humaniteta. To melodo da uporabljati tudi on. Ker nam k tej izjavi ni dovoljen komentar, naj si ga napravi vsak bralec sam.

Abesinski kronski svet je na svoji seji v nedeljo sklenil, da mora Ras Sejum obraniti Makale pred padcem. Z druge strani pa se ta vest zopet demantira.

Iz Abesinije poročajo, da pripravljajo Italijani ofenzivo tako na severni kot na južni fronti. Abesinci se izogibajo večjim borbam in napredujejo italijanske čete brez boja. Znova se poroča o skorajšnjem padcu mesta Goraheja na južni fronti. Abesinci demantirajo, da bi bile točne italijanske vesti o prehodu raznih poglavarjev na italijansko stran.

Zaradi čer je umrlo v danakilski puščavi okoli 250 italijanskih vojakov.

Za nove bojne ladje je dovolila italijanska vlada 414 milijonov lir, ki se bodo uporabili v treh letih.

Knez Starhemberg je imel nedavno v Linzu sestanek s svojimi prijatelji, na katerem je med drugim tudi dejal, da bi mogoč postati zvezni kancelar, če bi hotel. Zaradi nastopa nekaterih katoliških krogov, ki so proti njegovemu korporacijskemu sistemu, pa se je zadovoljil z mestom podkancelarja. Obenem pa je tudi namignil, da bi hotel postati regent Avstrije, ker so Starhembergovi mnogo starejše plemstvo kakor pa Habsburžani.

Pri nedeljskih švicarskih volitvah se pestno stanje strank ni bistveno izpremenilo. Dobili so mandate (v oklepajih prejšnje število mandata): soc. demokrati 60 (50), svobodomisli 50 (52), kat. konservativci 42 (44), kmetska stranka 23 (30), mladokmetska 4 (1), liberalci 6 (6), komunisti 2 (3), konzumenti 7 (7), ženevska nacionalna unija 1 (0), nacionalna fronta 1 (0) in stranka svobodnega gospodarstva 1 (0).

Španska vlada je morala zaradi odkritja znane korupcijske afere odstopiti. Novo vlado je zopet sestavil Chapaprieta. V novi vladi nista več Lerroux in Rochat, ki sta bila nekoliko zapletena v afero.

Denarstvo

Proslava Mednarodnega praznika varčevanja

Kakor dosedaj že 11 let, se bo tudi letos dne 31. oktobra po vsem svetu proslavil Mednarodni praznik varčevanja. Ta dan naj združi milijone in stotilijone pridnih varčevalcev, ki so zaupali svoje prihranke denarnim zavodom, ter naj v njih in tudi v vseh onih, ki se nimajo svoje hranilne knjižice, vzbudi zavest in trdno prepričanje, da je razumno varčevanje temelj vsega gospodarskega napredka, obenem pa tudi pogoj srečnega rodbinskega življenja.

Zveza jugoslovanskih hranilnic v Ljubljani je ob tej priliki izdala brošuro dr. V. Murka: Pomen hranilnic za narodno gospodarstvo, medtem ko je šolam že lani razposlala predavanje za to proslavo. Dne 31. oktobra zvečer ob 20. uri bo prenašal ljubljanski radio predavanje: O štednji. Na predavanje opozarjamo posebej.

Zveza hranilnic kraljevine Jugoslavije je tudi izdala propagandni plakat za varčevanje. Plakat ima to besedilo:

»Državljan, naš nepozabni Viteški kralj Aleksander I. Zedinitelj je izvolil počastiti našo prvo proslavo tega dne z besedami:

Štednja je temelj sreče vsake rodbine in države ter njiju gospodarske svobode in samostojnosti.«

Vse državljane Jugoslavije pa vprašamo: Ali hočete, da vlada v naši domovini blagostanje?

Ali hočete, da naša država napreduje in da bo v njej dela za slehernega Jugoslovana?

Ali hočete, da bo naša država gospodarsko svobodna in neodvisna?

Ako vse to hočete, potem se morate zavesti, da morete to doseči le z delom in varčevanjem.

Vendar ne zadostuje samo delati in štediti, temveč treba tudi svoje prihranke nalagati v hranilnice, da se ustvarja narodni kapital in s posredovanjem hranilnic spremeni v delo, ker se samo na ta način ustvarjajo blagostanje, napredek in gospodarska svoboda naše domovine.

Posnemajte milijone vlagateljev vsega sveta! Varčujte in nalagajte denar v svoje hranilnice!

*

Na Reki se je pretekli teden plačevalo za 100 Din 34'50 do 35'50 lir. V zasebnem prometu so se plačevale lire po 2'775. — Blokirane pezete so se zaradi večjega povpraševanja utrile. — Zaključene so bile na Sušaku po 5'78, tendenca pa je še nadalje čvrsta.

Po izkazu Italijanske banke z dne 20. oktobra je njena zlata podloga padla od 4025 na 3936, devizna pa od 412 na 379 milijonov lir. Obtok bankovcev se je znižal od 15.405 na 15.270 milijonov lir.

Nazadovanje nemške vezane marke. Na pariškem trgu se trguje nemška oficialna marka po 6'10. Registrska marka pa je padla na 2'90, Kreditspermark na 1'80, efektna špermarka pa celo na 1'25 franka.

Število zavarovank raste, število zavarovancev pada

OUZD v septembru

V septembru je bilo 51.840 moških zavarovancev ter 31.352 ženskih, skupno 83 tisoč 192. V primeri z lanskim septembrom je število zavarovancev padlo za 295, število zavarovank pa naraslo za 492.

Število bolnikov je nekoliko padlo. Od stotok moških bolnikov je znašal 2'29 odstotka, ženskih pa 2'82 odstotka.

Povprečna dnevna zavarovana mezda je zopet padla, in sicer za 0'19 na Din 22'51. Pri moških je padla za 0'16 na 25'21 Din, pri ženskah pa za 0'15 na 18'06 Din.

Celotna dnevna zavarovana mezda je padla za Din 11.354 na Din 1.873.008'—.

V primeri z avgustom 1935 se je število zavarovancev povečalo za 396. Tudi povprečna dnevna zavarovana mezda je v primeri z avgustom narasla za 0'19 na 22'51 dinarjev.

Število v mesecu septembru prijavljenih obratnih nezgod je bilo 230, od teh so bile 3 smrtno. Hranarine je izplačal OUZD v tem mesecu Din 765.856'25, za zdravljenje v bolnicah (člani in svojci) Din 391.517'97, izdatki za zdravila Din 311.517'97, porodniških podpor (članice in svojci) Din 187 tisoč 973'75. Število vseh zdravniških intervencij (člani svojci) je bilo 15.280, od teh je bilo 1144 obiskov na domu. Stroški zdravniških obiskov na domu, zdrav. honorarja itd. so pa znašali v tem mesecu 385.651'40 dinarjev.

Najnovejši

Telefonski imenik

za območje Dravske direkcije pošte in telegrafa v Ljubljani
oddaja po znižani ceni Din 12'— za komad
tiskarna Merkur v Ljubljani, Gregorčičeva ul 23

Novi reklamacijski odbori

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani je imenovala kot zastopnike gospodarskih stanov v reklamacijske odbore v Sloveniji kot člane, odnosno namestnike:

I. Ljubljana:

a) Trgovina: člana Smerkolj Albin, trgovec v Ljubljani, Gorjane Franc, trgovec v Kranju. — (Namestnika: Volk Avgust, trgovec v Ljubljani, Meden Viktor, trgovec v Ljubljani.)

b) Obrt: člana: Vrečar Ivan, mizar v Domžalah, Krapež Milko, urar v Ljubljani. — (Namestnika: Lotrič Ivan, mizar v Škofji Loki, Igljič Franc, krojač v Ljubljani.)

c) Industrija: člana: Rojina Anton, industrijalec v Ljubljani, dr. Rekar Ernest, industrijalec na Jesenicah. — (Namestnika: Javornik Joško, industrijalec v Ljubljani, inž. Hribar Boris, industrijalec v Ljubljani.)

č) Gostinstvo: člana: Majcen Ciril, restavrat v Ljubljani, Peterlin Miro, hotelir v Kranju. — (Namestnika: Černe Jernej, hotelir v Ljubljani, Olip Pavel, restavrat v Lescah.)

II. Celje:

a) Trgovina: člana: Cvenkel Anton, trgovec v Št. Petru, Stermecki Rudolf, trg. v Celju. — (Namestnika: Šetinc Franc, trg. v Trbovljah, Umek Anton, trgovec v Brežicah.)

b) Obrt: člana: Hohnjec Miloš, kipar v Celju, Volk Jakob, obrtnik v Šoštanju. — (Namestnika: Vogrinc Karel, tesar v Brežicah, Jug Josip, sedlar v Žalcu.)

c) Industrija: člana: Goligranc Konrad, stavbenik v Celju, Goričar Alojz, industrijalec v Mozirju. — (Namestnika: Gerkman Franjo, industrijalec v Laškem, Sodin Fr., industrijalec v Ljubecni pri Celju.)

č) Gostinstvo: člana: Dolinšek Avgust, gostilničar v Hrastniku, Pikel Franc, restavrat v Žalcu. — (Namestnika: Cajhen Joško, gostilničar v Teharjih, Podlinšek Joško, restavrat v Kozjem.)

Povišanje poštnih pristojbin za dostavo sodnih pisem

V uradnem glasilu poštnega ministrstva je bil objavljen razpis o povišanju poštnih pristojbin za dostavo sodnih pisem. Za vsa pisma s povratnico bo treba plačati odslej 3 Din poštnine mesto dosedanje Din 1'50. To poštnino morajo plačati stranke ob dostavi, pa čeprav bi bile pozvane od sodišča le kot priče. Povišanje te poštnine napoveduje boj draginji, pač ni utemeljeno, pa naj bo ta izdelek še tako majhen. Kajti resnica je, da že sedaj mnogi niso mogli plačati niti dosedanje poštnine pristojbine, tem manj bodo zmogli sedanjo povišano. Posledica tega bo, da bo sodno poslovanje znova otežkočeno. Pa tudi to bi bilo treba upoštevati, da je pričevanje že itak zamuden in nevhvaležen posel, ki se ga pač ne bi smelo otežkočati še z novim izdatkom.

Pojasnilo finančnega ministra glede trafikantov

Finančno ministrstvo je izdalo na vprašanje, kateri dohodki trafikantov so podvrženi pridobitini, pojasnilo, ki v glavnem pravi: Po zakonu o državnih monopolih so vsi monopolski predmeti (tobačni izdelki, cigaretni papirčki, sol, vžigalice in vžigalniki ter petroleji) oproščeni vseh neposrednih davkov in vseh samoupravnih doklad, torej tudi pridobitine. Od prodaje vseh drugih predmetov, torej tudi od vrednot, pa morajo trafikanti in vsi prodajalci plačati pridobitino. Za prodajo teh predmetov je treba obdavčiti vse trafikante tudi za nazaj, v kolikor ti davki niso že zastareli.

Mnenja smo, da je izterjavanje teh davkov za nazaj neutemeljeno in da tudi ne bo rodilo pravega uspeha. Davčna uprava je sama kriva, če ni pobirala pridobitine od teh dohodkov že preje in zato ne gre,

III. Maribor:

a) Trgovina: člana: Oset Miloš, trgovec v Mariboru, Čeh Franc, trgovec v Murski Soboti. — (Namestnika: Sax Hinko, trgovec v Mariboru, Kreft Hinko, trgovec v Ptuj.)

b) Obrt: člana: Zdravec Jakob, mlinar v Središču ob Dravi, Bureš Franc, urar v Mariboru. — (Namestnika: Kralj Ivan, mizar v Slovenjgradu, Horvat Ivan, pek v Mariboru, Aleksandrova c.)

c) Industrija: člana: Dr. Juvan Alojzij, družabnik »Kristala« v Mariboru, inž. Šlajmer Vladimir, stavbenik v Mariboru. — (Namestnika: Zdravec Jakob, mlinar v Središču ob Dravi, Hutter Josip, tovarnar v Mariboru.)

č) Gostinstvo: člana: Povodnik Josip, restavrat v Mariboru, Rozman Alojz, restavrat v Prevaljah. — (Namestnika: Kerenčič Anton, gostilničar v Rancji 52 pri Pesnici, Sočič Franc, kavarnar v Murski Soboti.)

IV. Novo mesto:

a) Trgovina: člana: Povh Joško, trgovec v Novem mestu, Grosek Ivan, trgovec v Trebnjem št. 28. — (Namestnika: Šircelj Srečko, trgovec v Mokronogu, Koren Peter, trgovec v Črnomlju.)

b) Obrt: člana: Windischer Josip, mesar v Novem mestu, Grahek Anton, pek v Črnomlju. — (Namestnika: Midorfer Alojz, krojač v Novem mestu, Lenarčič Ivan, krojač v Ponikvah pri Dobrem polju.)

c) Industrija: člana: Povh Joško, industrijalec v Novem mestu, Rus Ivan, industrijalec v Loškem potoku. — (Namestnika: Jakil Niko, industrijalec v Boštanju ob Savi, Rudež Marko, industrijalec v Ribnici.)

č) Gostinstvo: člana: Recelj Janko, gostilničar v Št. Jerneju, Bukovec Nace, hotelir v Trebnjem. — (Namestnika: Bradika Janko, gostilničar v Metliki, Lovšin Rudolf, gostilničar v Sodražici 45.)

da naj trafikant pri svojih skromnih dohodkih, ki zadostujejo komaj za golo vzdrževanje, plača sedaj pridobitino za par let nazaj.

Dobave-licitacije

Mestno poglavarstvo v Ljubljani razpisuje javno zmanjševalno ofertalno licitacijo za naslednja dela: 1. steklarska dela (uradni proračun Din 166.775'—), 2. pečarska dela (ur. pr. Din 43.750'—), 3. plešarska dela (ur. pr. Din 154.823'—). — Licitacija bo 8. novembra ob 11. v mestnem gradbenem uradu.

Mestno poglavarstvo v Ljubljani razpisuje dobavo 700 ton premogovega zdroba in 40 ton kosovca za mestno klavnico v Ljubljani. Kolkovane ponudbe je poslati do 13. novembra. Dobavni pogoji pri ravnateljstvu klavnice.

Mestna elektrarna ljubljanska razpisuje dobavo 400 števecov za 220 voltov, 3 amperov, 50 period, 200 števecov za 200 voltov, 5 amperov in 50 period. Ponudbe je poslati do 15. novembra na ravnateljstvo mestne elektrarne ljubljanske.

Dne 2. novembra bo pri Ekonomskem odelenju Komande mornarice v Zemunu prva direktna pogodba za nabavo 30.000 kilogramov svinjske masti.

Gradbeno odelenje direkcije drž. železnice v Ljubljani sprejema do dne 5. novembra ponudbe o dobavi 167 kosov in 600 kg kotnega železa.

Direkcija drž. rudnika Vrtnik sprejema do dne 7. novembra ponudbe o dobavi 250 kub. metrov hrastovega jamskega lesa.

Direkcija drž. rudnika Velenje sprejema do dne 13. novembra ponudbe o dobavi 10.000 kg negašenega apna, 100 m gumiranih gasilskih cevi in 20 kv. metrov stekla za okna.

Predmetni oglasi so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani na vpogled.

Vprašanje nove uredbe o volitvah v zbornice

V Beogradu je bila dne 12. t. m. konferenca zastopnikov naših zbornic glede novega volilnega reda v zbornice. Ljubljansko zbornico je zastopal gen. tajnik Ivan Mohorič. Po ves dan trajajoči konferenci je gen. tajnik zagrebske zbornice dr. Adolf Cuvaj reasimiral rezultat konference takole:

1. Vse zbornice soglašajo v tem, da se morajo zbornične volitve izvesti čim preje.

2. Vse zbornice soglašajo tudi v tem, da bi bilo treba na podlagi na konferenci izrečenih pripomb in predlogov nujno izdati nekatere izpremembe in dodatke k uredbi o zborničnih volitvah, odnosno nekatera sedanja določila pojasniti, ker to zahtevajo posebne razmere in izkušnje na področjih posameznih zbornic.

3. Nekateri zbornice zahtevajo, da se mesto sistema direktnih volitev volijo svetniki in njih namestniki v volilnih okrožjih, ki obsegajo več področij splošnih upravnih oblasti prve stopnje, po poverjenikih.

4. Nekateri gospodarski krogi zahtevajo, da se vsakemu združenju omogoči, da delegira svojega zastopnika v zbornico, in da se na tej podlagi tudi volijo zbornični svetniki in njih namestniki.

5. Večina zbornic je nasprotna členu 9., točki 4., uredbe o zborničnih volitvah (da člani uprave in nadzorstva združenj ne morejo biti istočasno tudi člani zborničnega sveta), ker je mnenja, da bi se zaradi tega določila onemogočila potrebna harmonija in povezanost med zbornicami in združenji.

Dr. Cuvaj je nato ponovno naglasil, da je treba te rezultate konference jasno razložiti gospodu ministru za trgovino in industrijo, da bi bil natančno poučen o pravem naziranju zbornic in njihovih članov.

Za svojo osebo izjavlja dr. Cuvaj ponovno, da je nasproten vsaki izpremembi te uredbe, to pa samo iz razloga, ker želi, da se takoj razpišejo volitve v zbornice, vsaj za zagrebsko zbornico, ker je splošna želja vseh gospodarskih krogov Zagreba, da se komisariat v zagrebski zbornici čim preje odpravi.

Tajnik beogradske zbornice g. Marodič je nato izjavil, da so bila izvajanja dr. Cuvaja popolnoma točna. Za trgovinsko zbornico v Beogradu izjavlja, da bo ta tudi nadalje delala na to, da se volijo njeni svetniki in njih namestniki po poverjenikih. V enakem smislu bo delala tudi zbornica v Skoplju in prepričan je, da bo isto stališče zagovarjala tudi zbornica v Podgorici.

Konkurzi in prisilne poravnave

Uvedeno je poravnalno postopanje o premoženju posestnice in trgovke Elizabete Sirnik v Tacnu. Poravnalni sodnik Avsec, poravnalni upravnik odvetnik dr. Pegan. Narok za sklepanje poravnave dne 22. novembra ob pol 11, rok za oglasitev do dne 18. novembra.

Nadalje je bilo uvedeno poravnalno postopanje o premoženju posestnika in mizarkega mojstra Janeza Malavašiča v Podlipi pri Vrhniki. Poravnalni sodnik dr. Leitgeb, poravnalni upravnik trgovec Franc Jurca. Narok za sklepanje poravnave pri sodišču na Vrhniki dne 15. novembra ob 9. Rok za oglasitev do 9. novembra.

Potrjena je poravnava, ki jo je sklenil trgovec Bogdan Zilič v Ljubljani s svojimi upniki.

Potruje se nadalje poravnava, ki jo je sklenila Alojzija Bernardi kot dedinja po pok. Dragotu Bernardiju, hotelirju in prekaževalcu v Celju. Plača 40odstotno kvoto v 10 enakih mesečnih obrokih, katerih prvi zapade 60 dni po potrditvi poravnave.

Zunanja trgovina

Na Nizozemskem so bila odkrita nova ležišča boksita. Novi rudniki bodo dobavljali boksit zlasti v Japonsko in Nemčijo, ki je bila dosedaj eden glavnih odjemalcev našega boksita.

Med Avstrijo in Češkoslovaško se vodijo pogajanja, da bi dobavila Češkoslovaška Avstriji okoli 2000 vagonov pšenice, v kompenzacijo pa izvozila iz Avstrije odgovarjajoče število živine.

Med Nemčijo in Madjarsko je bil sklenjen sporazum, po katerem bo Nemčija nakupila na Madjarskem 1200 vagonov pšenice in lana.

V Nemčiji je od 1. 1932. narasla proizvodnja potrošnih predmetov za 25 odstotkov, njihov konzum pa le za 9 odstotkov.

Doma in po svetu

Angleški kralj je dal v čast kneza-naměstnika Pavla in njegove soproge slavnostni dine. Po kosilu je ostal kralj Jurij nad eno uro v razgovoru s knezom Pavlom. Zvečer pa je priredil knezu-naměstniku in njegovi soprogi slavnostno večerjo angleški prestolonaslednik.

Za poslanika v Buenos Airesu je imenovan univ. prof. dr. Izidor Cankar. Ker je v Argentini zelo veliko naših izseljencev in ker je Argentina važna tudi za naš izvoz, je nad vse pozdraviti, da je bilo po dolgem času poslaništvo v Argentini zopet zasedeno. Novemu poslaniku iskreno čestitamo!

Gospodarsko finančni odbor ministrov je dovolil za prehrano prebivalstva v Dravski banovini, zlasti v Beli in Suhi krajini pol milijona Din.

Dr. Maček je objavil v »Istini« pismo, v katerem obsoja vse one politične ekstremiste, ki so povzročili razne krvave dogodke v naši državi, zlasti one v Sibiriji.

Novi banovinski šolski odbor z inšpektorjem Dolencem na čelu je imenovan. Tudi cela vrsta cestnih odborov je bila na novo imenovana.

Bivši dolgoletni župan Dubrovnika in senator dr. Miča Mišić je umrl v starosti 53 let.

Združenje trgovcev v Splitu je te dni proslavilo desetletnico svojega obstoja. Tudi naše čestitke!

Novosadski gospodarski krogi zahtevajo, da se železniška direkcija v Subotici ne premesti v Beograd, temveč v Novi Sad.

Zaradi perednega izplačevanja mezd so rudarji v rudniku Resava ustavili delo. Kdaj se bodo že nehale nerednosti v južnih rudnikih!

Delavcem, ki nimajo delavskih knjižic, je vlada dovolila na železnicah 75% popust, če imajo potrdilo svoje občine, da so poslani v Beograd zato, da si poiščejo novo službo.

Več ko deset dni je šlo skozi Čakovec vsak dan par izrednih tovornih vlakov, ki so imeli po 40 do 50 vagonov natovorjenih z živino, perutnino in drugimi živili. Vsi vlaki so bili namenjeni v Italijo.

Štiri velika izložbena okna na podružnici Bafe v Mariboru so razbili neki fantje. Škoda je precejšnja, a je krita z zavarovalnico. To je četrti »atentat« na izložbena okna Bafe v Mariboru.

V Radovištvu v okolici Štipa so odlično obrodili tako imenovani ameriški lešniki, ki jim pravijo pri nas tudi »kikeriki«. Kmetje dobivajo za te lešnike po 10 do 12 Din za kg. Rentabilnost teh lešnikov je večja ko tobaka ali opija. Zato jih goje kmetje tudi v vedno večjem obsegu.

Tudi na Madjarskem so začele rasti cene živinom. Tako so se v zadnjem času podražili moka, sol in krompir.

Velike delavske demonstracije so bile v Sofiji ob priliki kongresa vladnih nacionalnih strokovnih organizacij. Policija je aretirala nad 120 demonstrantov.

Na debelo nakupuje Italija blago v tu-

jini, da izrabi še čas, dokler ne stopijo sankcije v veljavo. Italijanska vlada je sklenila, da bo prepovedala vsak uvoz iz držav, ki bi izvajale proti njej sankcije. Ta prepoved pa je zelo problematična.

Abesinci so dosedaj, kakor se službeno poroča, sestrelili 11 italijanskih letal, dve pa sta se morali zaradi defektov vrniti.

Makale je baje pred padcem in se je abesinska vojska že umaknila iz mesta.

Med Nemčijo in Francijo je bil dosežen sporazum o zamenjavi aretiranih in zaprtih političnih kaznjencev in špionov.

V Berlinu se je začela sodna razprava proti nekaterim katoliškim redovnicam, ki so obtožene, da so iztuhotapile iz Nemčije 1.971.900 mark.

Za poslovne ljudi! Zelo važno je, da ste svojemu družabnemu položaju primerno oblačeni, ker je od tega v veliki meri odvisen Vaš uspeh. Prvovrstne angleške in škotske tkanine za obleke za vsako priliko, zimske suknje itd. dobite v največji izbiri in najceneje pri tvrdki Novak (Ljubljana, Kongresni trg 15).

Črna kronika

Društvo industrijscev in veletrgovcev v Ljubljani je izdalo to okrožnico o otvorjenih in končanih konkurzi in prisilnih poravnah izven konkurza za čas od 1. oktobra do 20. oktobra 1935.*

Razglašene prisilne poravnave

Savska banovina: Vuković Mate, trg. z mešanim blagom, Vel. Kopenica.

Vrbaska banovina: Salopek Petar i drug, trg. z meš. blagom, Bihač, Tomić Gajo i sinovi, Banjaluka.

Primorska banovina: Altman Eugen, hotelir, Omiš.

Drinska banovina: Bagi, Wolf & Co., Sarajevo.

Končana konkurzna postopanja:

Savska banovina: Alda Mill A., Duma k. d., Zagreb, Ilica 116, Erdeš Imbre, Čakovec, Sehler Ivan in Josip Spoljarić, Slav. Brod.

Primorska banovina: Češko Ibrahim i Čamil, trg., Ljubuški, Delalić Avdo, trg., Split, Perić Ilija, Lubinje, Petrović Pavao, trg., Klobuk, Završnik Franjo, Mostar, Papo David, trg., Split.

Drinska banovina: Bročić Miladin, trg., Ljubljana, Pijada A. L., Bos. Samac, Ružić Anđelko, trg., Bos. Šamac.

Mišić & Rakić, trg., Mionice, Vukomanović Čedomir, trg., Lajkovac.

Zetska banovina: Selimović Hacı Sabit, Bilječe.

Donavska banovina: Matić D. Mihajlo, trg., Palanka, Rajković Radivoj, trg., Smederevo.

Donavska banovina: Irica Josipa sinovi, lastniki Iric Karlo in Iric Gavril, Požarevac.

Potrjene prisilne poravnave:

Savska banovina: Fabijanec Josip, Vel. Benkovac, Peranić Ivan, Rab, Piehler Josip, lastnik kavarnice »Croatia«, Zagreb, Frankopanska ul., Steinberger Koloman, trg., Mali Bukovac.

Vrbaska banovina: Karanović Simo, Bos. Novi.

Potrjene prisilne poravnave v konkurzu:

Primorska banovina: Bujan Ivan Ante, trg., Split, Češko Ibrahim i Čamil, trg.,

Ljubuški, Delalić Avdo, trg., Ljubuški, Petrović Pavao, trg. Klobuk.

Potrjene prisilne poravnave:

Savska banovina: Jurca Rudolf, trg., Zagreb, Kokoš Zdravka, trg. kratke, pletene in galant. robe, Zagreb.

Vrbaska banovina: Babić i Gruberović, Banjaluka.

Primorska banovina: Čičin-Šain i brat, Vodice podružnica Stankovci.

Beograd, Zemun, Pančev: Devald Heinrich, trg. s stavbenim lesom in kurivom, Zemun.

* Podatke za Dravsko banovino smo izpustili, ker jih objavljamo sproti. Vse druge podatke daje tajništvo društva. Op. ured.

Tržna poročila

Ljubljanski trg

Trg je v znamenju praznika Vseh Svetih. Vrtnarji so razstavili zelo mnogo blaga. — Pomanjkanje denarja se na trgu pozna in zato so cene padle. Lepi venci se že dobe po 15 do 20 Din. Zelo mnogo je bilo vencev iz smrečja, ki so jih prodajali po nizki ceni.

Živilski trg je bil tudi dobro založen. Posebno mnogo je bilo krompirja in zelja. — Krompir se je neznatno podražil in se prodaja na debelo po 75 do 80 par za kg. Zeljnate glave, tudi zelo lepe, so se dobile že po 50 par.

Druge cene so ostale neizpremenjene.

Mariborski svinjski trg

Na svinjski sejem dne 25. oktobra 1935 je bilo pripeljanih 305 svinj; cene so bile te: mladi prašiči 5 do 6 tednov stari komad Din 45—60, 7 do 9 tednov stari 70—80, 3 do 4 mesece stari 120—160, 5 do 7 mesecev stari 220—260, 8 do 10 mesecev stari 300 do 360, 1 leto stari 480—580, 1 kg žive teže 4'50—5'50, 1 kg mrtve teže 7'50—9'50. — Prodanih je bilo 95 svinj.

Kože in usnje dražje

Velika naročila Italije so nujno povzročila dvig cen za kože in usnje. A tudi naročila Amerike, ki je postala uvoznik kož, dočim je bila prej vedno izvoznik, so dvignila cene. Na splošno so se dvignile cene kožam za 80, cene usnju pa za 20 odstotkov. Na zagrebškem trgu se plačujejo: kruponi po kvaliteti in teži po 40 do 45, glavine po 24 do 28, robni deli po 20 do 23, boksi po 10 do 15'50 in kupsi po 45 do 60 Din. Luksuzno blago je za 15 odstotkov dražje. K tem cenam pa je še prileti 6 odstotkov prometnega davka.

Zagrebski šimnov sejem

Šimnov sejem je eden največjih sejmov v Zagrebu. Prigon na letošnjem sejmu je bil zelo velik, povpraševanje pa ni bilo posebnost živahno. Cene so bile približno iste ko na zadnjem tedenskem sejmu.

Prigon: 184 bikov, 414 krav, 593 junic, 559 volov, 386 juncev, 148 telet, 1712 konj in žrebet, 1082 prešičev in 198 pujskov.

Cene za kg žive teže: bik po 2 do 3'75, krave za klanje po 2'25 do 3, krave klobasice po 1'25 do 1'50, teleta za klanje po 2'50 do 4'50, teleta za rejo po 600 do 750 dinarjev (za žival), voli I. vrste po 4 do 5'50, II. po 2'80 do 3'50, teleta po 4 do 5'25, zaklana teleta po 7 do 8, debeli prešiči po 7'50 do 8'50, suhi po 5'50 do 6'25, zaklani prešiči po 10'50, pujski po 9'50, konji lahki

po 2500 do 3000, srednji po 4500 do 5000 in težki po 6000 do 7500 Din za par, žrebata po 600 do 1500 Din za rep; konji za klanje po 1 do 1'50 za kg. Par posebno lepih 1600 kilogramov težkih volov je bil prodan za 8960 dinarjev.

Detelja od 100 do 120, otava 90 do 110, mrva 75 do 95, slama za steljo po 35 do 40 dinarjev za 100 kilogramov.

Sušaški lesni trg

Cene fob Sušak: žagana jelovina in bukovina tombante I-IV Din 360 do 380, grede 230 do 240, neparjena obrobljena bukovina 550 do 750, parjena obrobljena 600 do 850, testoni 380 do 400.

V preteklem tednu je bil precejšen zastoj v poslovanju, ker novih zaključkov z italijanskimi lesnimi uvozniki skoraj ni bilo. Vsa pozornost sušaških izvoznikov velja vestem o gospodarskih sankcijah proti Italiji. Stališče sušaške zveze lesnih industrijalev in trgovcev je znano že od prej in se popolnoma ujema z mnenjem in resolucijami lesnih trgovcev in industrijalev v Zagrebu, Ljubljani in Sarajevu, to je, da morejo te sankcije zadati našemu lesnemu izvozu neprecenljivo škodo in da bi mogli zaradi njih za vedno izgubiti italijanski trg, ki je za nas najvažnejši. Za to izgubo ne moremo dobiti nikakega realnega nadomestila, nova tržišča pa je v današnjih časih najti težko, skoraj nemogoče pa tako velika, ki bi sprejela tako velike količine kakor jih je sprejemal italijanski trg. To je poudaril tudi sam ministrski predsednik dr. Stojadinović v svoji zadnji izjavi.

V preteklem tednu se je izvozilo nekoliko parjene bukvine in nekaj mehkega lesa v Španijo. V Sev. Afriko ni odšlo nič lesa. Precej pa je bilo odpravljenih mehkega lesa v Italijo, toda to je bilo samo efektiviranje starih zaključkov. Zelo malo bukovih drv je šlo v Benetke. Nekaj več mehkega lesa je šlo v Palestino, in sicer večinoma deli za zaboje. Znova se v krogih sušaških izvoznikov naglašuje potreba otvoritve stalne tovarne linije iz Sušaka v Palestino. (»Primorski Lloyd«.)

Radio-Ljubljana

Petek, dne 1. novembra: 7.30 Kmetijska posvetovalnica (ing. Sadar Vinko) — 8.00 Čas, poročila — 8.15 Vokalni in orgelski koncert (sodelujejo: Pevski kvartet »Fantje na vasi« in g. Blaž Arnič, orgle in solo) — 9.45 Versko predavanje (dr. Mihael Opeka) — 10.00 Prenos cerkvene glasbe iz stolnice — 11.00 Radijski orkester — 12.00 Čas, obvestila — 19.30 Nacionalna ura — 20.00 Čas, poročila — 20.15 Zalne pesmi (poje Slovenski vokalni kvintet) — 20.45 Mrtvi govorijo (zvočna igra). Izvajajo člani radijske dramske družine, režija ing. Pengov — 21.30 Koncert Radijskega orkestra — 22.00 Poročila.

Sobota, dne 2. novembra: 12.00 Pester spored reproducirane glasbe — 12.45 Vreme, poročila — 13.15 Reproducirana glasba — 14.00 Vremensko poročilo, borzni tečaji — 18.00 Radijski orkester — 18.40 Poročila — 19.00 Čas, vreme, poročila, obvestila — 19.30 Nacionalna ura — 20.00 Po božji njeni (literarno glasbena prireditel in reportaža z grobov naših velikih mož). Sodelujejo: člani Radijskega orkestra z instrumentalnimi sol. vložki, g. Ljudevit Mrzel (reportaža), ga. Šaričeva (recitacije) in plošče — 22.00 Čas, vrem. napoved, poročila.

Škotsko in angleško

blago za fine obleke, zimske suknje, ulstre itd. dobite v največji izbiri pri tvrdki

NOVAK-LJUBLJANA

Kongresni trg 15 (pri nunski cerkvi)

Direkten uvoz

Ugodne cene

Naročajte „Irgovski list“!

Irgovci, naročajte blago pri tvrdkah, ki oglašajo v Irgovskem listu!

Krize bo konec,

ko bodo domači denarni zavodi mogli zopet dajati

nova posojila iz novih vlog

Zaupajte Vaš denar

MESTNI HRANILNICI LJUBLJANSKI

ki izplačuje nove vloge, vložene po 1. 1933, neomejeno ter jih obrestuje po 4—5%
Vloge nad Din 400.000.000—
Rezerve Din 14.000.000—